NN 54/2022 (11.5.2022.), Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

701

Na temelju članka 1. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 150/11., 119/14., 93/16. i 116/18.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 6. svibnja 2022. donijela

KODEKS

PONAŠANJA DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA U TIJELIMA IZVRŠNE VLASTI

I. OPĆE ODREDBE

Predmet i primjena

Članak 1.

Kodeksom ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti (u daljnjem tekstu: Kodeks) utvrđuju se načela ponašanja na temelju kojih državni dužnosnici u tijelima izvršne vlasti (u daljnjem tekstu: dužnosnici) postupaju tijekom obnašanja dužnosti, razrađuju pojedina pitanja integriteta dužnosnika, te se uređuje izbor, sastav i djelokrug rada Vijeća za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti (u daljnjem tekstu: Vijeće za provedbu Kodeksa ili Vijeće) i druga pitanja od važnosti za provedbu ovoga Kodeksa.

Članak 2.

Odredbe ovoga Kodeksa primjenjuju se na državne dužnosnike u tijelima izvršne vlasti. Dužnosnicima u smislu ovoga Kodeksa smatraju se:

1. predsjednik Vlade Republike Hrvatske
2. članovi Vlade Republike Hrvatske (potpredsjednici i ministri)
3. predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
4. čelnici državnih upravnih organizacija
5. državni tajnici u ministarstvima
6. glavni ravnatelj policije
7. glavni državni rizničar
8. ravnatelj Porezne uprave
9. ravnatelj Carinske uprave
10. glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske
11. glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske
12. zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
13. zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske
14. drugi državni dužnosnici u tijelima izvršne vlasti koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Svrha Kodeksa

Članak 3.

Svrha Kodeksa je utvrditi etička načela i načela ponašanja u skladu s kojima se dužnosnik za vrijeme i u vezi obnašanja dužnosti obvezan ponašati i sukladno kojima treba postupati ili koje mogu utjecati na vjerodostojno obnašanje njegove dužnosti.

Odnos Kodeksa i drugih propisa

Članak 4.

Pitanja uređena ovim Kodeksom temelje se na zakonskom okviru kojim su uređena pitanja sprječavanja sukoba interesa, ostvarivanja pristupa informacijama i transparentnosti, fiskalne odgovornosti, kao i drugih propisa iz područja suzbijanja korupcije, uključujući i zakonske odredbe u odnosu na koruptivna kaznena djela.

Etično ponašanje dužnosnika uključuje i informiranost i poštivanje pravnog okvira (načela i pravila) iz stavka 1. ovoga članka.

II. ETIČKA NAČELA

Članak 5.

Etička načela utvrđena ovim Kodeksom predstavljaju načela koja će dužnosnik usvojiti kao vlastita načela i vlastiti kriterij ponašanja za koje je osobno odgovoran za vrijeme i u vezi obnašanja dužnosti.

Dužnosnik svoju dužnost obnaša časno, pošteno i savjesno, na način kojim neće umanjiti svoj integritet ili integritet tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost te poštivati pravni poredak i rad institucija pridonoseći i unaprjeđujući ostvarivanju javnog interesa i vladavine prava.

Dužnosnici primjenjuju etička načela u odnosima prema građanima i medijima, u međusobnim odnosima, odnosima prema državnim službenicima i namještenicima, odnosu prema obnašanju dužnosti te odnosu prema tijelu izvršne vlasti u kojem obnašaju svoju dužnost kao i drugim tijelima.

Dužnosnik je dužan kontinuirano paziti na poštivanje etičkih načela, svojim primjerom postaviti standarde u tijelu izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost, kao i spriječiti potencijalni odnosno stvarni sukob interesa te na odgovarajući način upravljati njime, te se ne može ispričati za nepoznavanje obaveza i odgovornosti koje proizlaze iz ovoga Kodeksa.

Poštivanje etičkih načela

Članak 6.

Etička načela kojih se dužnosnik dužan pridržavati u obnašanju dužnosti čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo dužnosti koju obnaša su:

1. načelo zaštite javnog interesa i očuvanja povjerenja građana
2. načelo javnosti i transparentnosti
3. načelo uzornog ponašanja
4. načelo odgovornosti za rezultate i
5. načelo racionalnog korištenja javnih resursa.

Načelo zaštite javnog interesa i očuvanja povjerenja građana

Članak 7.

Dužnosnik pri obnašanju dužnosti mora poštivati poredak, voditi brigu o javnom interesu i čuvati povjerenje građana te osiguravati jednakost svih pred zakonom.

Dužnosnik je dužan paziti na očuvanje vlastitog integriteta, izbjegavati situacije koje narušavaju njegovu objektivnost i nepristranost u obnašanju dužnosti te upravljati sukobom interesa.

Pri obnašanju dužnosti, dužnosnik se mora ponašati na način kojim čuva i unaprjeđuje povjerenje javnosti u integritet, nepristranost i učinkovitost tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost.

Načelo javnosti i transparentnosti

Članak 8.

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja u kojima predstavlja tijelo izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost, dužnosnik će iznositi stavove tijela u kojem obnaša dužnost u skladu s propisima, ovlastima i ovim Kodeksom te osiguravati transparentnost u obnašanju dužnosti i transparentnost tijela u kojem obnaša dužnost.

Dužnosnik je dužan, u skladu sa svojim ovlastima, javnosti pravovremeno pružiti potrebne informacije vezane uz dužnost koju obnaša i svoje vlastito postupanje, ako to nije u suprotnosti s posebnim propisima, razmotriti prijedloge i mišljenja te biti spreman obrazložiti svoje odluke i ponašanje.

Načelo uzornog ponašanja

Članak 9.

Dužnosnik treba biti uljudan, dostojanstven i profesionalan kako u svojim odnosima s građanima i medijima, tako i u svojim odnosima s ostalim dužnosnicima, službenicima i namještenicima.

Pri korištenju bilo kojeg sredstva komunikacije, uključujući i komunikaciju na društvenim mrežama, dužnosnik je dužan čuvati osobni ugled i ugled tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost.

Dužnosnik vlastitim primjerom potiče službenike i namještenike na kvalitetno i učinkovito obavljanje zadataka, dobre međuljudske odnose, kolegijalnost i suradnju te odgovoran odnos prema građanima.

Načelo odgovornosti za rezultate

Članak 10.

Dužnosnik će pridonositi ostvarivanju Programa Vlade Republike Hrvatske, strateških dokumenata Vlade Republike Hrvatske te Hrvatskoga sabora, kao i misije i vizije tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost te je osobno odgovoran za njihovo izvršenje u dijelu za koji je nadležan i u skladu s ovlastima.

Načelo racionalnog korištenja javnih resursa

Članak 11.

Obnašajući dužnost, a osobito pri izvršavanju svojih diskrecijskih ovlasti, dužnosnik treba osigurati da se ljudskim i materijalnim resursima upravlja i koristi na zakonit, učinkovit, djelotvoran i ekonomičan način, isključivo u cilju ostvarenja javnog interesa.

III. PRAVILA PONAŠANJA

Informiranje dužnosnika prilikom stupanja na dužnost i za vrijeme obnašanja dužnosti

Članak 12.

Prilikom stupanja na dužnost, dužnosnik je dužan u roku od 15 dana upoznati se sa sadržajem ovoga Kodeksa što potvrđuje svojom potpisanom izjavom koju dostavlja Vijeću.

Prilikom stupanja na dužnost, a najkasnije u roku od 60 dana, dužnosnik je dužan putem sustavnog informiranja i educiranja upoznati se s propisima i svojim obavezama u području suzbijanja korupcije, a osobito u području sprječavanja sukoba interesa, osiguravanja prava na pristup informacijama, fiskalne odgovornosti, kaznene odgovornosti, zaštite prijavitelja nepravilnosti (zviždača), te drugih pitanja od važnosti za poštivanje etičkih načela i pravila ponašanja.

Za vrijeme obnašanja dužnosti, dužnosnik je dužan, između ostaloga, savjesno i odgovorno izvršavati svoje obaveze u području iz stavka 2. ovoga članka i kontinuirano se upoznavati s promjenama i novinama u zakonodavstvu u navedenim područjima.

Vijeće za provedbu Kodeksa osigurava potporu dužnosnicima u izvršavanju obveza iz stavaka 1. do 3. ovoga članka te vodi evidenciju izjava.

Postupci koji se vode u skladu s posebnim propisima

Članak 13.

Dužnosnik je dužan odazvati se i surađivati sa svim neovisnim tijelima koja nadziru ili postupaju u skladu s propisima iz članka 4. ovoga Kodeksa te poštivati odluke tih tijela, odnosno sudske odluke.

Deklariranje interesa i imovine

Članak 14.

U obnašanju dužnosti, dužnosnik ne smije svoj privatni interes staviti ispred javnog interesa.

Dužnosnik je dužan točno, pravovremeno i u potpunosti ispuniti imovinsku karticu i unijeti odgovarajuće promjene u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Dužnosnik koji je dužan deklarirati potencijalni sukob interesa odnosno izuzeti se iz odlučivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa, može deklarirati svoj interes usmenom izjavom na zapisnik ili pisanom izjavom, odnosno izuzeti se iz odlučivanja suzdržanim glasom ili neglasanjem.

Predsjednik Vlade u odnosu na članove Vlade i druge dužnosnike (točke 2. – 4., 10. – 13.) odnosno ministar, u odnosu na državne dužnosnike u ministarstvu (točke 5. – 9.) iz članka 2. ovoga Kodeksa mogu zatražiti da se suzdrže od sudjelovanja u raspravljanju odnosno odlučivanju ako jasno proizlazi da se radi o potencijalnom sukobu interesa.

Izjava iz stavka 3. ovoga članka kao i podaci o glasanju se obavezno unose u dokumentaciju koja se odnosi na predmet odlučivanja.

Vijeće za provedbu Kodeksa izrađuje model pisane izjave iz stavka 3. ovoga članka i objavljuje ga na svojim mrežnim stranicama.

Zabrana primanja darova

Članak 15.

Dužnosniku je zabranjeno primiti dar ako isti nije primljen u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Dar koji je dužnosnik primio u ime tijela u kojem obnaša dužnost, dužan je dostaviti u evidenciju primljenih darova i prepustiti na upravljanje u skladu s uredbom kojom se uređuje način postupanja s darovima odnosno propisima kojima se uređuje postupanje s državnom imovinom.

Obnašanje drugih funkcija i ostalih poslova

Članak 16.

Dužnosnik je dužan poštivati ograničenja obnašanja drugih funkcija odnosno obavljanja drugih poslova u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Vlada Republike Hrvatske odnosno tijelo izvršne vlasti u kojem dužnosnik obnaša dužnost mogu zatražiti mišljenje tijela nadležnog za sprječavanje sukoba interesa o usklađenosti obnašanja drugih funkcija odnosno obavljanja drugih poslova sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Ograničenja nakon prestanka dužnosti

Članak 17.

Dužnosnik je dužan poštivati trajanje obveza iz obnašanja drugih funkcija odnosno obavljanja drugih poslova u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Kontakti s trećim osobama

Članak 18.

Dužnosnik je dužan prilikom kontakata s trećim osobama paziti da se ne dovede ili da ga se ne dovode u situaciju sukoba interesa, te treba paziti da ne dovede druge u situaciju sukoba interesa.

O važnim sastancima s trećim osobama javnost se obavještava na mrežnim stranicama tijela u kojem dužnosnik obnaša dužnost odnosno putem društvenih mreža.

Službena putovanja

Članak 19.

Prilikom službenih putovanja dužnosnik je dužan paziti na vlastiti integritet, dostojanstveno obavljanje dužnosti, informiranje javnosti i efikasno raspolaganje javnim sredstvima.

Prilikom obavljanja službenih putovanja podaci o službenim putovanjima dužnosnika dostupni su javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama te ukoliko isti nisu zaštićeni propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Postupanje s povjerljivim podacima i informacijama

Članak 20.

Dužnosnik je dužan kao povjerljive čuvati sve podatke i informacije za koje sazna prilikom obnašanja dužnosti, a koje nije obavezan javno objaviti u skladu sa zakonom.

Dužnosnik je posebno dužan čuvati kao povjerljive podatke i informacije koje sazna prilikom obnašanja dužnosti, a osobito one čije bi otkrivanje moglo utjecati na položaj trećih osoba u postupcima pred tijelom u kojem dužnosnik obavlja dužnost ili u drugom tijelu.

Na postupanje s podacima i informacijama koje sazna u obnašanju dužnosti dužnosnik treba osobito paziti na odredbe propisa kojima se uređuje tajnost podataka te zaštita osobnih podataka.

Nagrade i priznanja

Članak 21.

Dužnosnik je dužan paziti da se prilikom dobivanja nagrade ili priznanja od bilo kojeg javnog ili privatnog tijela ili pojedinca, u zemlji ili inozemstvu, ne izloži ovisnosti prema davatelju nagrade ili priznanja.

Dužnosnik treba voditi računa o ograničenjima vezanim uz primanje nagrada i priznanja propisana zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.